

er en ligefrem Følge af Folkemængdens Tilvæxt og bliver endnu mere fremtrædende, naar Agerbrugets Udviſning i dets indre Fremſkriden falder ſammen hermed. Dog er den Beſtræbſe, ſom herved opſtaaer, ikke ſaa meget rettet paa at nedlægge Boliger eller paa at forhindre Boligers Exiſtens ſom ſaadanne, ſom paa at forene de ſmaa Jorder med de ſtore, paa at tilvende ſig den Jord, ſom før laa til de mindre Boliger. Endvidere er der et Moment, ſom i denne Sag har en ſtor Betydning, og hvorpaa det egentlig er, at den proviſoriſke Lov ſelv var ſtøttet, nemlig Fordrivelsesſygen i de ſmaa Fattigcommuner, hvad enten denne udøves umiddelbart af Sogneforſtanderſkabet igjennem den Indflydſe, ſom det har hos Communens Beboere, navnlig hvor de ere Selveiere, eller gjennem Godseieren ved den Myndighed, ſom han har, og ſom Sogneforſtanderſkabet formaaer ham til i Communens Interesſe at ſætte i Værk. At diſſe to Momenter have gjort ſig gjældende her i Landet og at de gjøre ſig gjældende endnu, ſamt at der er Trang til Boliger i enkelte Diſtricter, det troer jeg ikke, at man kan nægte; men fordi dette er ſaa, er der endnu ingen Nødvendighed for at tie til ſaadanne indgribende Midler ſom de, der her ere foreſlaaede. Der er adſkillige andre Midler, der kunne anvendes ſom ikke endnu ere anvendte i det Omfang hvori de kunne blive det, hvoraf jeg troer at man kan vente en betydelig Forbedring.

Et ſaadant Middel er, ſom ogsaa af den ærede Forſlagsſtiller erkjendt, en ſtørre Udbredelſe af Selveiendom, og det er Noget, ſom man maa lægge en ſærdeles Vægt paa; thi det er en almindelig Erfaring, at, hvor en Bonde kjøber ſig en Gaard, der er

han meget tilbøielig til at afhænde enkelte Stykker Jordsmon, for at faae Penge til at betale Gaarden, og ſaaledes opſtaaer der paa mange Steder Huſe, der kunne afhjælpe den Trang, ſom der kunde være. Jeg troer, at denne Maade at faae Trangen til Boliger afhjulpet paa, hvorved Boligen bliver den Mandſ Eiendom, der ſkal boe i den, er den beſte af alle Maader at faae den afhjulpen paa.

Der kan endvidere opkaſtes Spørgſmaal om Anvendelſen af et andet Middel, ſom man viſnok ogsaa maa tillægge en temmelig betydelig Indflydſe i denne Sag, nemlig en yderligere Forlængelſe af den Periode, ſom behøves til at erhverve Forſørgelſesret, thi da er det jo klart, at Fordrivelsesſystemet baade vilde være mindre foranlediget og vilde have ringere Kræfter at diſponere over. Endelig er det erkjendt af den høiærværdige Taler fra Maribo (Monrad), at der kunde være Spørgſmaal om Indretningen af ſtørre Fattigdiſtricter, men tillige, at dette vilde være betænkeligt med Henſyn til den ſtørre Koſtbarhed af de Fattiges Forſørgelſe, ſom deraf vilde opſtaa. Deri maa jeg være ganſke enig med den ærede Taler, men det kunde gjerne være, at man kunde udvide den Forpligtelſe, ſom paahviler den ſtørre Commune til at hjælpe den mindre Commune i viſſe ſæregne Tilfælde, at man kunde udvide den mere, end hidtil i Lovgivningen har fundet Sted; og derved komme de mindre Fattigcommuner til Hjælp, og, naar de ſaaledes havde mindre at befrygte ved Overbebyrdelſe af Fattige, ſaa vilde ogsaa Fordrivelsesſygen derved have mindre Tilflydſe.